

Public Affairs Agenda

2024 - 2027

Voorwoord

Amersfoort is een ambitieuze, groeiende stad. De uitdagingen die daarbij horen zijn groot en dwingen ons te kiezen en prioriteren. Waar moeten en kunnen we het verschil maken? Waar liggen de grootste kansen? En hoe kunnen we onze eigen stedelijke en regionale belangen met provinciale, nationale en internationale belangen verbinden?

Onze PA-agenda dient daarbij de komende jaren als richtinggevend kader voor bestuurders en ambtenaren. Een basis voor belangenbehartiging, samenwerking en profilering op regionaal, nationaal en Europees niveau. Maar het is ook een handreiking, een uitgestoken hand, naar medeoverheden en andere partijen (bedrijfsleven en maatschappelijke partners) om samen, in het hart van Nederland, te werken aan de toekomst van Nederland.

Dat is broodnodig. We staan voor grote transities en een sterke groei. Daarvoor zijn extra investeringen én uitvoerbaar beleid en wet- en regelgeving nodig. Zeker in een tijd waarin de overheidsfinanciën onder druk staan is het belangrijk om onze belangen goed voor het voetlicht te brengen. We investeren daarom in onze eigen lobby en profilering én trekken tegelijkertijd steeds vaker op met partners. In de regio (MRU) en op landelijke niveau (o.a. VNG en G40). Samen staan we immers sterker dan alleen.

De opgaven en ambities die u hier terugvindt zijn natuurlijk niet nieuw. Ze komen voort uit het coalitieakkoord, de omgevingsvisie en andere kaderstellende documenten. Ook sluit het aan op de MRU-agenda, waarin onze regionale ambities zijn verwoord.

Met deze agenda zetten wij een duidelijke koers uit. Een houvast in een snel veranderende wereld. Zodat we gericht en doeltreffend aan de slag kunnen voor onze stad en regio. We nodigen u uit om daarin samen met ons op te trekken.

Lucas Bolsius,
burgemeester van Amersfoort

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Bestaanszekerheid en gelijke kansen	
1. Bevorderen gelijke kansen	9
2. Investeren in werkgelegenheid	13
Wonen	
3. Versnelling grootschalige woningbouw	17
Bereikbaarheid / mobiliteit	
4. Transitie naar duurzame mobiliteit	21
5. Aanpak knooppunt Hoevelaken	25
Klimaat en energie	
6. Aanpak netcongestie	29
7. Versnellen energietransitie	33
8. Duurzaam bouwen	37
Groen	
9. Voldoende groen ('groen groeit mee')	41
Bestuur en financiën	
10. Goede interbestuurlijke (financiële) verhoudingen	45
Overzichtskaart (Amersfoort binnen Nederland)	49
Overzichtskaart (Lobbydoelen Amersfoort)	50

Inleiding

Amersfoort groeit. Onze stad, van meer dan 160.000 inwoners, trekt met zijn historische centrum, hoge voorzieningenniveau, sterke economie, groene omgeving en centrale ligging in het hart van Nederland aan als een magneet. De druk op de woningmarkt is groot. Daarom bouwen we de komende jaren duizenden betaalbare woningen en creëren we ruimte voor ondernemerschap. Zo blijven we de open en inclusieve stad die we willen zijn. Een stad waarin iedereen welkom is, ongeacht waar je geboren bent, van wie je houdt of waar je in gelooft. Een grote ambitie die we alleen kunnen realiseren door samen met onze partners te investeren in de groei van onze stad.

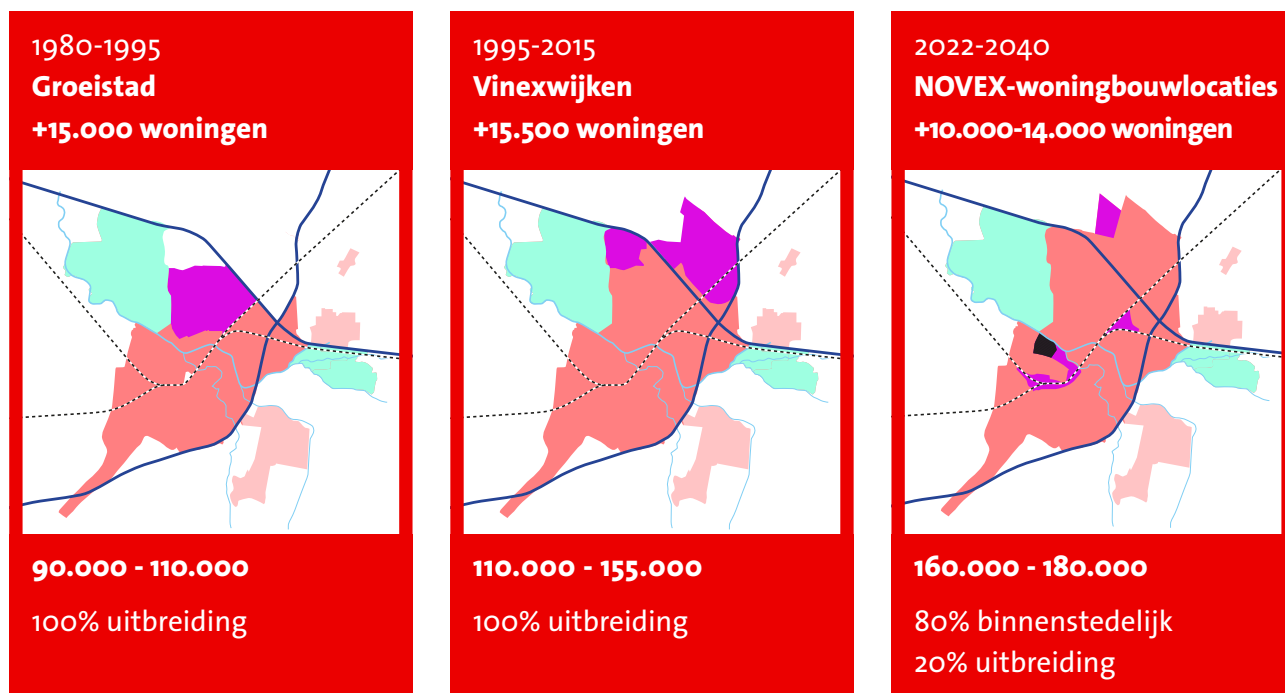
Met deze groeispiong groeit Amersfoort door naar 180.000 inwoners in 2040. Een groei die we willen laten samengaan met het versterken van de brede welvaart voor iedereen en in balans met de draagkracht van de aarde. Hiermee versterken we niet alleen de kwaliteit van leven in het hier en nu, maar ook voor toekomstige generaties en met oog voor de effecten van onze keuzes in andere delen van Nederland of elders op de wereld.

Een ambitie die past als een jas voor Amersfoort: we zijn een stad die al decennialang sterke groei combineert met oog voor het welzijn en geluk van onze inwoners en de kwaliteit van onze leefomgeving. Een belangrijke reden ook waarom Amersfoort, na eerder Kopenhagen, Porto en Rotterdam, in 2023 de titel 'European City of the Year' kreeg.

Onze ambitie: groei naar 180.000 inwoners combineren met versterking van de brede welvaart voor iedereen, binnen de grenzen van de aarde

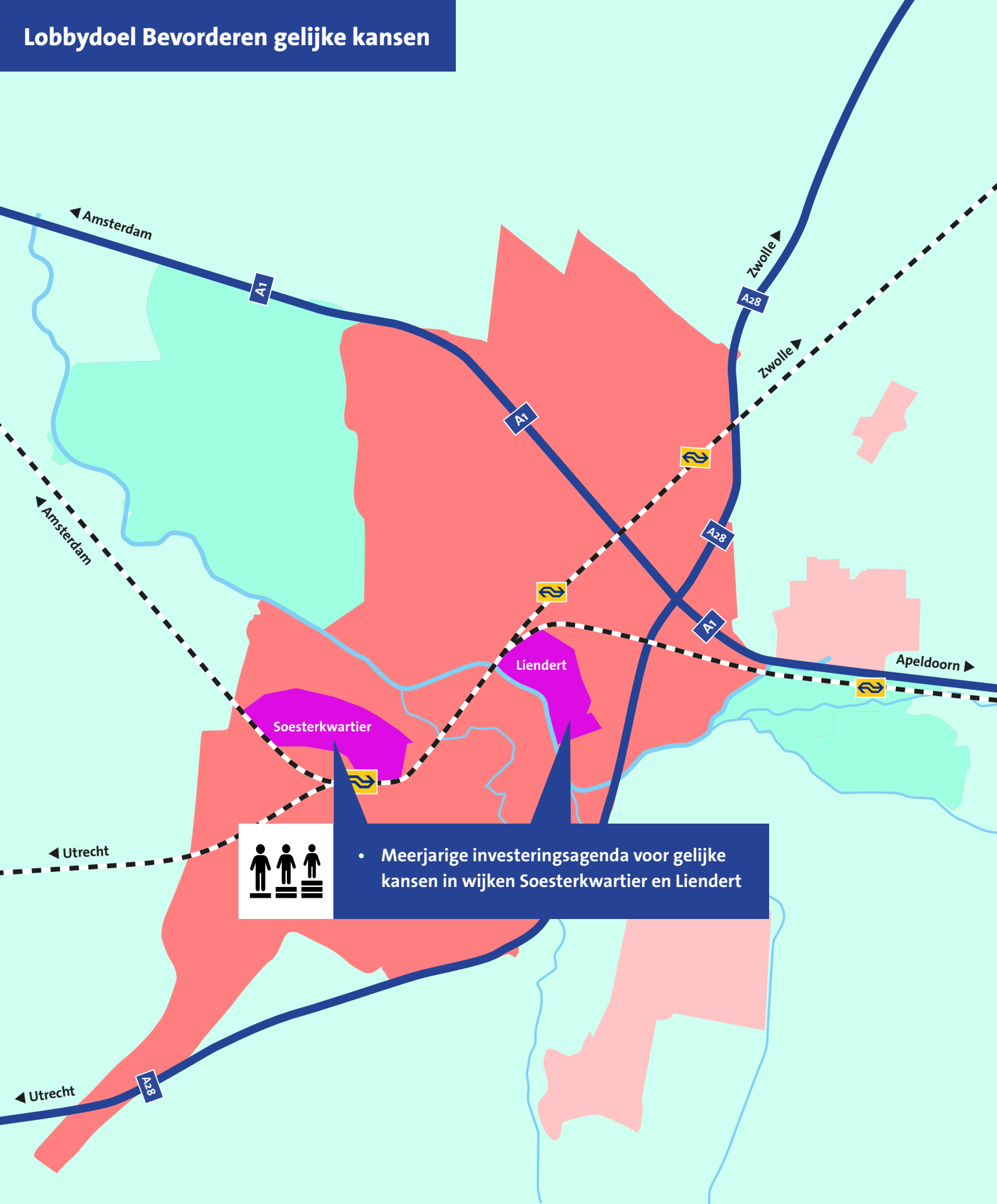
Samenwerking Amersfoort en Rijk aan groeiopgave Nederland (vanaf 1980)

Tegelijkertijd brengt de groeispiong ook grote uitdagingen met zich mee. Zo gaat het realiseren van 10.000 tot 14.000 woningen in de spoorzone en A1-zone gepaard met een grote investeringsopgave om de randvoorwaarden hiervoor (bereikbaarheid, extra werklocaties, energieinfrastructuur, groen en voorzieningen) op orde te brengen. Voor een deel van deze kosten staan we als stad zelf aan de lat. De investeringsopgave en daarbij horende publieke tekorten zijn echter te groot om deze als gemeente alleen te kunnen dragen. Dat is ook niet redelijk omdat deze investeringen ook substantieel bijdragen aan het realiseren van nationale en provinciale ambities, zoals de aanpak van de woningnood en het tegengaan van klimaatverandering.

Amersfoort voert een actieve lobby om de randvoorwaarden samen met onze medeoverheden op orde te brengen met als uitgangspunt dat deze groei bijdraagt aan onze ambitie: groei combineren met versterking van de brede welvaart voor iedereen, binnen de grenzen van de aarde.

Op de volgende pagina's vindt u een overzicht van de individuele lobbydoelen die ondersteunend zijn aan deze hoofddoelstelling.

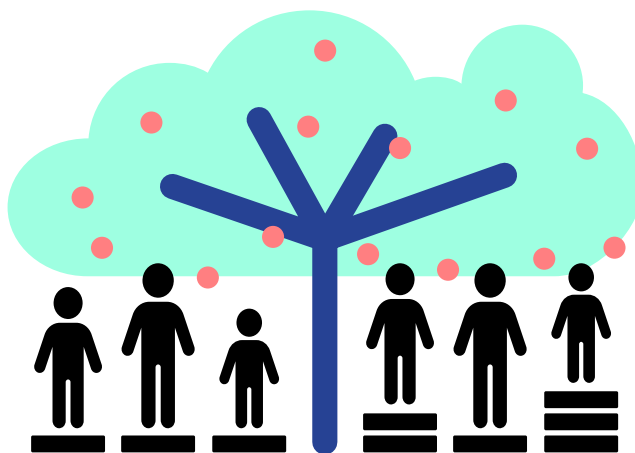
Bestaanszekerheid en gelijke kansen

1. Bevorderen gelijke kansen

Met de meeste Amersfoorters gaat het goed. Ze zijn gezond, hebben een baan, wonen in een prettige omgeving en zijn onderdeel van een sociaal netwerk. Dat blijkt ook uit de statistieken: Amersfoort scoort gemiddeld gezien vaak hoog in allerlei statistische lijstjes. Tegelijkertijd zien we als we verder inzoomen grote contrasten, bijvoorbeeld als je kijkt op wijk- en buurtniveau. Dan zien we naast welvarende wijken waar de mensen met hoge(re) inkomens wonen, ook kwetsbare wijken en buurten. Waar armoede- en gezondheidsproblematiek groeit, waar veel kinderen minder kansen krijgen op een mooie toekomst.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Dat moet anders. Amersfoort wil een stad zijn waar iedereen kansen krijgt om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Dat gaat niet vanzelf. Het standaard idee in onze samenleving is dat als je iedereen hetzelfde geeft, iedereen ook gelijke kansen op een goede toekomst heeft. Dat is niet zo. Zie ter illustratie het rechterplaatje. Iedereen krijgt één kratje om appels te kunnen plukken, maar dat kratje is niet voor iedereen genoeg om bij de appels te kunnen. Dat beeld staat symbool voor onze maatschappij: niet iedereen maakt dezelfde start in onze maatschappij. Het college kiest daarom voor 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Dat betekent dat we als stad extra investeren in kwetsbare groepen. Of om in de metafoor van het rechterbeeld te blijven: sommige mensen hebben 'een extra kratje' nodig om ook echt mee te kunnen doen in de maatschappij.

De groei van de stad is daarbij een extra aandachtspunt. Het is onze ambitie om de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de bestaande stad te behouden en waar mogelijk te versterken.

Amersfoort wil een stad zijn waar iedereen kansen krijgt om mee te kunnen doen in onze maatschappij

Omdat in sommige wijken en buurten veel meer kwetsbare mensen wonen dan in andere delen van de stad, richten we onze inzet met name op de wijken die extra aandacht nodig hebben, zoals Liendert en Soesterkwartier. Huisvesting, onderwijs, werkgelegenheid, gezondheid en een groene leefomgeving staan centraal bij de gebiedsgerichte inzet in deze wijken.

Om onze ambities op ongelijk investeren voor gelijke kansen in Liendert en het Soesterkwartier te kunnen realiseren werken we vanuit Amersfoort samen met onze inwoners en andere partijen, zoals maatschappelijke organisaties. Om echt verschil te kunnen maken is echter meer nodig. We merken namelijk dat nationaal beleid en wet- en regelgeving grote impact heeft, en niet altijd in positieve zin. Hoewel nationale initiatieven vanuit goede intenties zijn gestart, blijken ze in de praktijk vaak niet goed te werken.

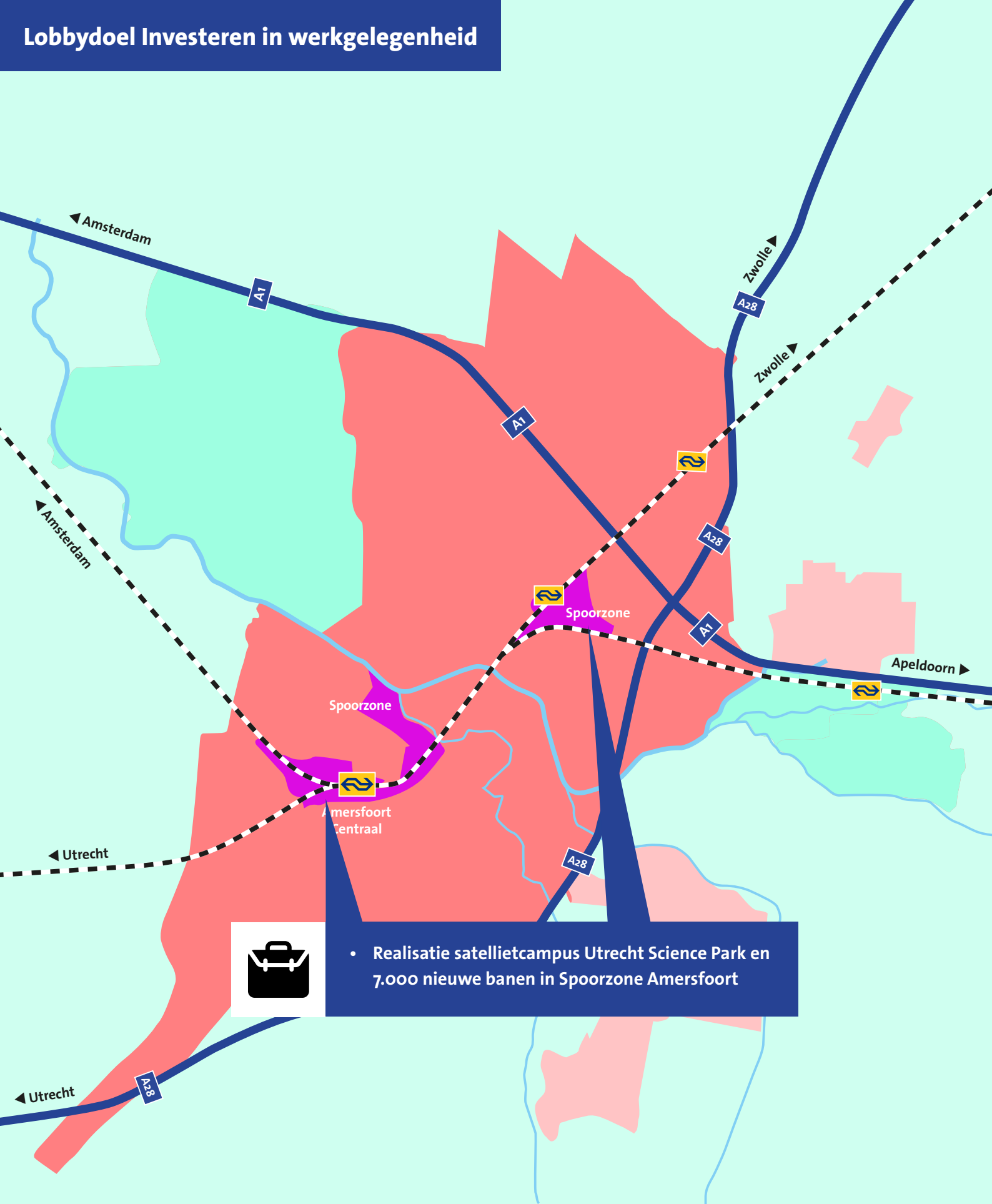
Door samen te werken aan deze opgaven benutten we de kracht en potentie van deze wijken en voorkomen we onnodige maatschappelijke kosten. Amersfoort wil om die reden de komende tijd met het Rijk meerjarig samenwerken aan een effectieve aanpak van kansenongelijkheid in onze meest kwetsbare wijken en buurten. Met het oog daarop investeren we in structurele samenwerking met het Rijk en onze regionale partners. Concreet streven we naar een strategische investeringsagenda voor kwetsbare wijken in onze stad en regio met daarin afspraken over wonen, bereikbaarheid, onderwijs en economie.

Door samen te werken aan deze opgaven benutten we de kracht en potentie van deze wijken en voorkomen we onnodige maatschappelijke kosten

Lobbydoel:

- Afspraken met het kabinet over een meerjarige strategische investeringsagenda voor gelijke kansen in wijken Liendert en Soesterkwartier passend bij het uitgangspunt ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’.

- Realisatie satellietcampus Utrecht Science Park en 7.000 nieuwe banen in Spoorzone Amersfoort

2. Investeren in werkgelegenheid

De sterke groei van Amersfoort en onze regio vraagt om een sterke stedelijke economie met voldoende banen en werkgelegenheid voor onze huidige en nieuwe inwoners. Dat vraagt om ruimte voor economie. Voor bestaande én nieuwe ondernemers, van klein tot groot. Om de economie in balans mee te laten groeien met de groei van het aantal inwoners zijn tot 2040 in totaal 32.000 nieuwe banen nodig. De gemeente, bedrijven en kennisinstellingen werken hard aan het realiseren van deze ambitie.

Een speerpunt in de uitwerking van deze ambitie is de verdere doorontwikkeling van de onderscheidende innovatieve ecosystemen Life Sciences & Health en 'Earth Valley'. Deze ecosystemen bestaan uit een grote groep van honderden bedrijven en kennisinstellingen in de metropoolregio Utrecht (MRU), waaronder ook Amersfoortse bedrijven en instellingen zoals Royal HaskoningDHV, Arcadis en Applied Medical. Partijen die met behulp van kennis en (geo)data, maatwerk oplossingen bieden die bijdragen aan een gezonde mens ('Healthy People') en een gezonde leefomgeving ('Healthy Environment').

Vanuit de ecosystemen Life Sciences & Health en Earth Valley werken we in de MRU aan de ambitie om de gezondste regio van de wereld te worden ('Heart of Health'). Een grote ambitie waarbij naast het welzijn van alle Nederlanders, ook de versterking van de economische concurrentiepositie en het verdienvermogen van Nederland centraal staat.

Satellietcampus Utrecht Science Park (USP)

We verkennen samen met onze partners de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een satellietcampus van Utrecht Science Park (USP): USP-Amersfoort, een campus in de spoorzone gericht op het ecosysteem Life Sciences & Health en/of 'Earth Valley'. Met het oog hierop ondersteunen wij pro-actief ontwikkelingen die bijdragen aan deze ambitie, zoals het creëren van extra ruimte voor het Europese hoofdkantoor van Applied Medical en de komst van een WTC 'Earth Valley' en startups en scaleups die onze ecosystemen versterken. Ook spreken we met belangrijke spelers in onze (brede) regio, zoals de provincie, het ministerie van Defensie, NS/ProRail, het bedrijfsleven en kennisinstellingen. We verkennen met Defensie of hun concentratie en uitbreidingsplannen en de beoogde campusontwikkeling in de spoorzone elkaar kunnen ondersteunen en versterken. Met de beoogde campusontwikkeling (gebieds- en vastgoedontwikkeling) creëren we ruimte voor de doorgroei van onze ecosystemen Life Sciences & Health en 'Earth Valley' met 7.000 nieuwe banen en dragen we tegelijkertijd ook bij aan het versterken van de positie van Amersfoort Centraal als een van de belangrijkste OV-knopen van Nederland.

+7.000
banen
Spoorzone

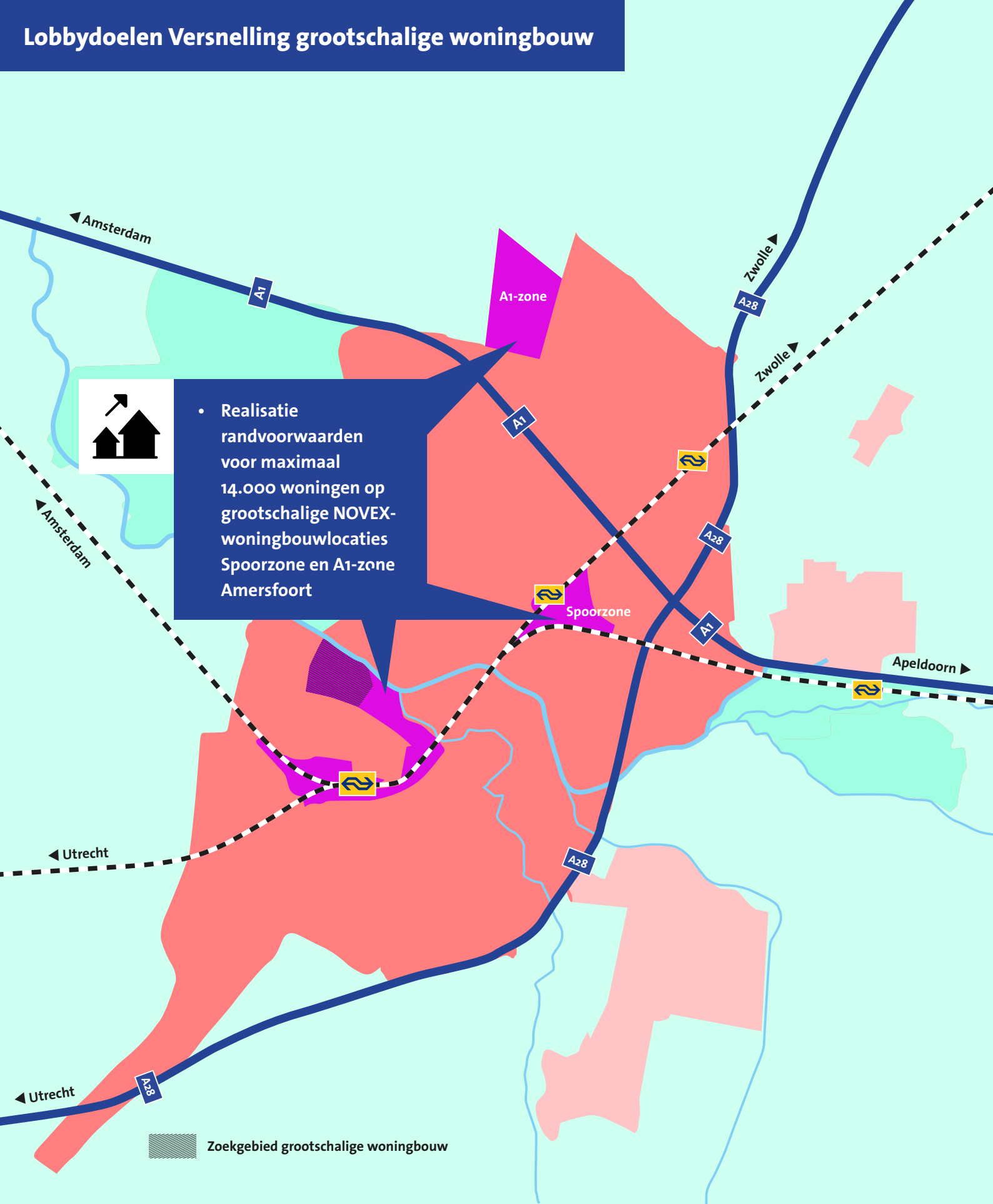
In dit kader is ook bestuurlijke en ambtelijke PA-inzet nodig. We verkennen met onze partners in de regio en bij het Rijk kansen voor samenwerking én gezamenlijke investeringen in deze maatschappelijke en economische propositie. Dat doen we o.a. in

het Rijk-regio Gebiedsonderzoek Spoorzone-Heuvelrugzone. Dit is een onderzoek waarin we met het Rijk (BZK, IenW, Defensie) en onze regiopartners o.a. verkennen hoe we het onbenutte economische potentieel van de spoorzone met elkaar verder kunnen uitnuttten. Campusontwikkeling zien we daarin als een kansrijke ontwikkeling. Het gebiedsonderzoek moet uiteindelijk via de Rijk-regio (MIRT) besluitvormingsprocessen leiden tot bestuurlijke afspraken tussen Rijk en regio over de uitwerking van de uitkomsten van het gebiedsonderzoek, inclusief daarbij horende gezamenlijke investeringen.

Lobbydoel:

- Amersfoort wil 7.000 banen creëren binnen de ecosystemen Life Sciences & Health en/of 'Earth Valley'. Met het oog hierop zetten we onder andere in op een verkenning met onze regionale partners gericht op de vorming van een satellietcampus van Utrecht Science Park (USP) in de spoorzone van Amersfoort gericht op het ecosysteem Life Sciences & Health en/of 'Earth Valley'.

Wonen

3. Versnelling grootschalige woningbouw

De woningnood in Nederland en onze stad is historisch hoog. Alleen al in de komende periode tot en met 2030 zijn in Nederland bijna 1 miljoen extra woningen nodig om in de behoefte te kunnen voorzien. Recent bleek dat in onze stad slechts twee koopwoningen te koop stonden voor inwoners met een modaal inkomen. Ook voor sociale huur bestaat een jarenlange wachtlijst.

En ook na 2030 zal er behoefte blijven bestaan aan extra woningen, zowel in een scenario met hoge als lage economische groei. Dat blijkt uit een rapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050.

De woningnood in Nederland én onze stad is historisch hoog

Deze demografische ontwikkelingen hebben juist ook impact op Amersfoort. Amersfoort is namelijk met zijn centrale ligging, historische binnenstad, sterk voorzieningenniveau, levendigheid en nabijheid van groen voor veel woningzoekenden en bedrijven een aantrekkelijke vestigingslocatie. De landelijke ABF-prognoses gaan voor Amersfoort inmiddels uit van een behoefte van 23.150 extra woningen (32 % groei) tot 2050.

De ambitie van het huidige college is om te bouwen naar behoefte en daarmee een bijdrage te leveren aan de woningbouwopgave voor onze stad en bredere regio (noordvleugel Randstad). Amersfoort zet in het hier en nu stappen om aan de huidige en toekomstige behoefte te kunnen voldoen. Groei is daarbij niet een doel op zich, maar een middel om ervoor te zorgen dat iedereen die graag in Amersfoort wil wonen, ongeacht inkomen of achtergrond, dat ook kan. Daarbij is de inzet allereerst gericht op het daadwerkelijk realiseren van de benodigde plancapaciteit voor de korte termijn (t/m 2030). Daarnaast anticiperen we met ruimtelijke verkenningen, zoals het Rijk-regio Gebiedsonderzoek Spoorzone-Heuvelrugzone, op een mogelijke extra vraag naar woningen voor de (middel)lange termijn (periode 2030-2050).

Grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties Spoorzone en A1-zone Amersfoort

Amersfoort heeft met het Rijk en de provincie Utrecht afspraken gemaakt over grootschalige woningbouw in de Amersfoortse NOVEX-locatie Spoorzone/A1-zone. Door binnenstedelijk én aan de rand van de stad te bouwen streeft Amersfoort naar een optimale benutting van de binnenstedelijke ruimte nabij voorzieningen en openbaar

vervoer en wordt tegelijkertijd ook voorzien in de behoefte aan eengezinswoningen in groen-stedelijke woonmilieus aan de rand van de stad. Op deze manier tasten we het buitengebied niet onnodig aan. In totaal gaat het om 8.500 woningen t/m 2030 en een mogelijke toevoeging van 5.500 extra woningen tussen 2030 en 2040. Naast grootschalige woningbouwlocaties worden nog duizenden woningen verspreid over de stad gebouwd.

Kortom, Amersfoort bouwt de komende decennia door: op elke vier woningen komt er één bij. Uitgangspunt is om tweederde van de woningen in het betaalbare segment te realiseren.

+14.000

**woningen
Spoorzone en
A1-zone**

Amersfoort, de provincie en het Rijk hebben naast afspraken over aantallen ook afspraken gemaakt over het gezamenlijk op orde brengen van de randvoorwaarden voor grootschalige woningbouw, waaronder: aanpak stikstof, versterking multimodale bereikbaarheid, groen groeit mee en toevoeging energienetwerken (elektra en warmte). Op mobiliteit zijn inmiddels afspraken gemaakt

voor een multimodaal mobiliteitspakket voor de ontsluiting van 8.500 woningen (periode t/m 2030). Dat geldt voor de andere voorwaarden nog niet. Amersfoort zet zich de komende jaren in om alle voorwaarden voor grootschalige woningbouw tot 2040 met het Rijk en de provincie in te vullen, inclusief de bijbehorende investeringsopgave.

Amersfoort bouwt door: op elke vier woningen komt er één bij

Lobbydoelen:

- Afspraken met het kabinet over het op orde brengen van benodigde randvoorwaarden voor versnelde realisatie van de grootschalige NOVEX-woningbouwlocatie Spoorzone/A1-zone (maximaal 14.000 woningen) en de daarbij horende investeringen.
- Besluit van het kabinet om voorrang te verlenen bij de toekenning van stikstofruimte ten behoeve van de realisatie van grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties, waaronder Spoorzone/A1-zone Amersfoort (14.000 woningen).

- Versterking van de OV-verbinding op het traject Utrecht - Amersfoort - Harderwijk

- Versterking van de OV-verbinding op het traject Amsterdam Centraal - Amersfoort Centraal - Deventer e.v.

- Stations- en knooppuntontwikkeling Amersfoort Centraal

- Hoogfrequente en snelle busverbinding ('Bus Rapid Transit') tussen Amersfoort en Utrecht Science Park

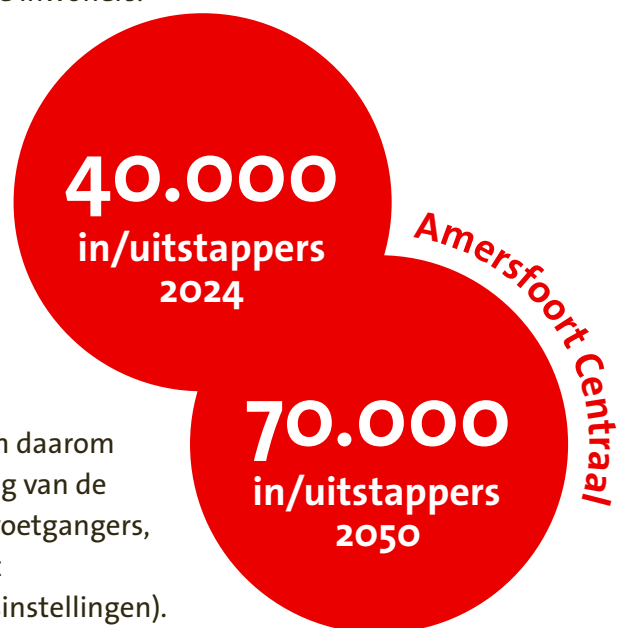

Bereikbaarheid / mobiliteit

4. Transitie naar duurzame mobiliteit

Amersfoort verwacht een sterke groei in de mobiliteitsvraag, onder meer vanwege de groeiende bevolking van de stad (+20.000) en (metropool)regio (+185.000) richting 2040. We willen deze groei faciliteren vanuit Amersfoort omdat mobiliteit en bereikbaarheid van belang zijn voor het creëren van brede welvaart voor onze inwoners.

Brede welvaart gaat ook over gezondheid en veiligheid. Daarom is onze inzet dat mobiliteit en bereikbaarheid ook een bijdrage levert aan de leefbaarheid en gezondheid en veiligheid van onze inwoners. Daarvoor is een mobiliteitstransitie én slim gebruik van schaarse ruimte nodig. Niets doen is geen optie. Dan ontstaat onnodige filedruk op zowel het lokale netwerk als op de rijkswegen A1 en A28 die ook als ringweg voor Amersfoort fungeren. Deze risico's die ook blijken uit nationale prognoses, willen we voorkomen. We zetten daarom in op een andere, meer gebalanceerde en veilige verdeling van de beschikbare ruimte over de verschillende modaliteiten (voetgangers, fietsers, OV en auto's) en het spreiden van de druk op het mobiliteitsnetwerk (afspraken met werkgevers en kennisinstellingen).

Naast inzet op de mobiliteitstransitie zijn investeringen in verbindingen en knooppunten van groot belang om de groei van onze stad en regio te kunnen faciliteren. Een eerste stap is door Rijk en regio gezet door gezamenlijk te investeren in een mobiliteitspakket ten behoeve van de ontsluiting van 8.500 woningen in de grootschalige NOVEX-woningbouwlocatie Spoorzone/A1-zone. Daarnaast zijn aanvullende stappen nodig om de huidige en toekomstige bereikbaarheidsknelpunten als gevolg van de pauzestand van de aanpak van knooppunt Hoevelaken én de verwachte groeiende mobiliteitsvraag aan te kunnen pakken:

Naast inzet op de mobiliteitstransitie zijn investeringen in verbindingen en knooppunten van groot belang om de groei van onze stad en regio te kunnen faciliteren

Stations- en knooppuntontwikkeling Amersfoort Centraal:

De groeiende mobiliteitsvraag heeft ook impact op de Amersfoortse OV-stations. Amersfoort Centraal, een van de belangrijkste OV-knooppunten van Nederland, loopt met meer dan 40.000 in- en uitstappers per dag tegen de grenzen van zijn capaciteit aan. Deze druk neemt de komende jaren – vanwege grootschalige woningbouw in de directe nabijheid van de OV-knoop, de groei van onze en naburige regio's én de mobiliteitstransitie – verder toe naar 70.000+ in- en uitstappers in 2050. Om de groei naar 70.000+ in- en uitstappers op te kunnen vangen en de economische potentie van de spoorzone ten volle te benutten zijn investeringen in het Amersfoort Centraal en omgeving nodig.

Amersfoort Centraal, een van de belangrijkste OV-knooppunten van Nederland, loopt met meer dan 40.000 in- en uitstappers per dag tegen de grenzen van zijn capaciteit aan

Versterking OV-verbindingen vanuit/naar Amersfoort

Naast knooppuntontwikkeling is versterking van de OV-verbindingen vanuit/naar Amersfoort nodig om aan de hiervoor genoemde groeiende mobiliteitsvraag te kunnen voldoen:

Intercity Amsterdam Centraal – Amersfoort Centraal – Oost-Nederland

Het besluit van het kabinet om de OV-verbinding Schiphol – Amsterdam – Almere – Lelystad (OV SAAL) op te waarderen tot een verbinding met metrofrequentie leidt tot het

Om de groei naar 70.000+ in- en uitstappers op te kunnen vangen en de economische potentie van de spoorzone ten volle te benutten zijn investeringen in Amersfoort Centraal en omgeving nodig

schrappen van de intercity Amsterdam Centraal – Amersfoort Centraal – Oost-Nederland per 2032. Hierdoor sluit het reizigersproduct op deze verbinding vanaf dat moment minder goed aan op de vraag. Amersfoort zet zich in voor de terugkeer van deze intercity zo spoedig mogelijk na 2032. We zien mogelijkheden om deze verbinding terug te krijgen indien het Rijk bereid is om het goederenvervoer op het bestaande goederenspoor te verplaatsen naar de noordtak-Betuweroute. Hierdoor ontstaat ruimte op de “A1”-spoorcorridor voor behoud van de intercity en worden de mogelijkheden voor verdichting rond het spoor vergroot.

Intercity Utrecht – Amersfoort – Harderwijk (keervoorziening Harderwijk)

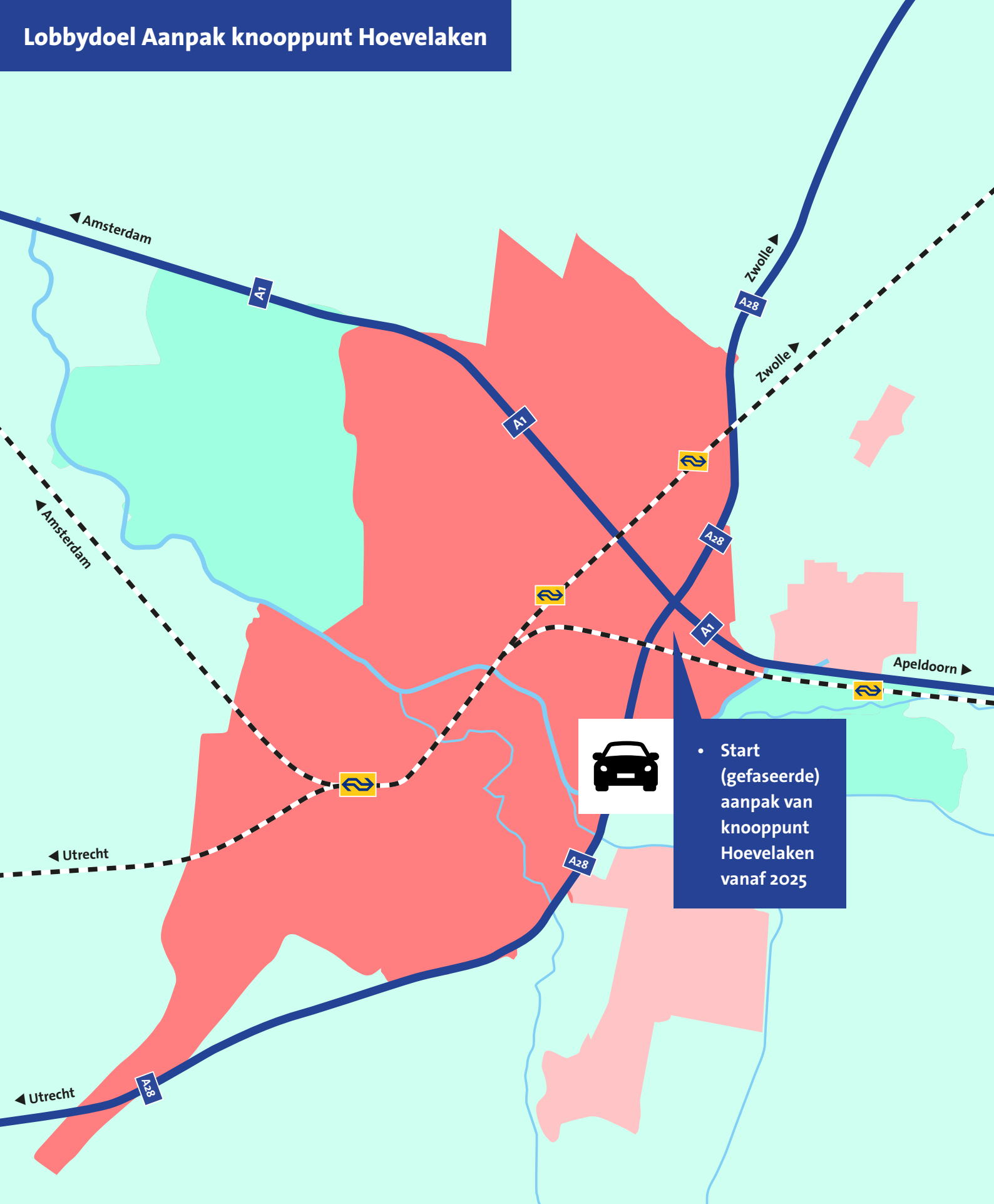
Om de (file)druk op de A28 en knooppunt Hoevelaken te verminderen en de woningbouw in de stad en regio te faciliteren, zijn meer treinen op de verbinding Utrecht – Amersfoort Harderwijk noodzakelijk. Hiervoor zijn aanpassingen nodig op het spoor, zoals het aanleggen van een voorziening in Harderwijk waar treinen kunnen keren.

BRT Amersfoort – Zeist – Utrecht Science Park (USP)

Het vorig kabinet adresseerde eerder terecht dat het binnen het NOVEX-gebied Utrecht-Amersfoort (ook wel: Metropoolregio Utrecht) ontbreekt aan een hoogwaardig regionaal OV-systeem dat past bij de schaal en de groei van de regio. Een essentiële schakel om daarin te voorzien is het realiseren van een snelle en frequente busverbinding (Bus Rapid Transit) tussen Amersfoort en Utrecht Science Park (USP). Hiermee wordt niet alleen de regionale pendel van werknemers en studenten bediend maar wordt ook een sneller reisalternatief geboden voor reizigers uit Noord- en Oost Nederland die op USP werken of studeren. Positief neveneffect is bovendien dat hiermee de druk op Utrecht Centraal wordt verlicht.

Lobbydoelen:

- Afspraken met de medeoverheden en andere stakeholders over stations- en knooppuntontwikkeling op en rond Amersfoort Centraal om de groei naar 70.000+ reizigers in 2050 mogelijk te maken én extra banen te creëren.
- Afspraken met de medeoverheden en andere stakeholders over de versterking van de OV-verbindingen vanuit/naar Amersfoort op de trajecten Amsterdam Centraal – Amersfoort Centraal – Oost-Nederland (verplaatsing goederenvervoer naar Noordtak-Betuweroute), Utrecht – Amersfoort – Harderwijk (keervoorziening Harderwijk) en Amersfoort-Utrecht Science Park (Bus Rapid Transit).

5. Aanpak knooppunt Hoevelaken

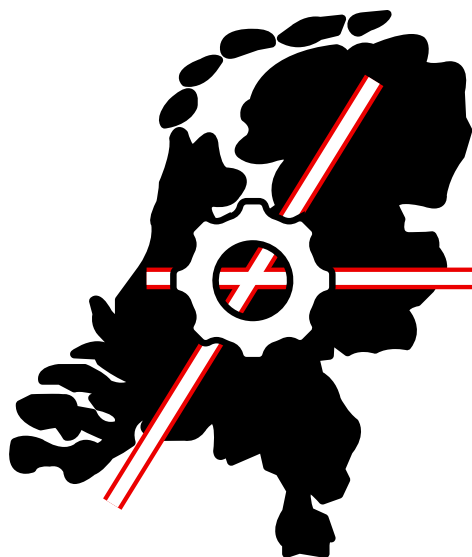
Nationaal knooppunt Hoevelaken (A1/A28) is een elementaire schakel in de draaischijf Midden-Nederland. Elke dag maken tienduizenden reizigers en vervoerders gebruik van het knooppunt. Op weg naar werk in Zwolle, familie in Noord-Brabant of luchthaven Schiphol: knooppunt Hoevelaken verbindt alle regio's in Nederland.

Knooppunt Hoevelaken wordt echter steeds meer een knelpunt. Dagelijks staan hier files. Het knooppunt staat in de file top 3 van Rijkswaterstaat. De vertraging op de A1 tussen Barneveld en Hoevelaken leidt daarnaast tot grote economische schade voor Nederland (top 3) en de autodruk neemt volgens prognoses in de komende jaren nog verder toe. Als stad en regio werken we hard aan een oplossing. Voor de regionale bereikbaarheid, waaronder het ontsluiten van 40.000 nieuwe woningen en 23.000 arbeidsplaatsen in dit deel van de metropoolregio. En niet in de laatste plaats om de leefbaarheid in de omgeving van het knooppunt te versterken.

Dat is een complexe opgave. Ondanks de prioritaire status heeft het vorige kabinet besloten om vanwege een tekort aan stikstofruimte, financiën en personeel het project te pauzeren. Met het huidige kabinet is een maatregelenpakket afgesproken om de ergste nood op te vangen, door onder meer de ontsluiting van de grootschalige NOVEX-woningbouwlocatie A1-zone (Vathorst-Bovenduist) op de A1 mogelijk te maken, te investeren in doorfietsroutes in de regio, sluipverkeer in de regio aan te pakken en een eerste verkenning uit te voeren naar het opstarten van een snelle busverbinding (Bus Rapid Transit) tussen Amersfoort en Utrecht Science Park (USP).

De vertraging op de A1 tussen Barneveld en Hoevelaken leidt tot grote economische schade voor Nederland

Als stad en regio blijven we ons inzetten voor de definitieve aanpak van dit nationale fileknelpunt, desnoods gefaseerd. Mocht het tot het faseren of 'opknippen' van het project komen, dan stellen we daar vanuit onze regio een aantal voorwaarden aan. Zo moet er, ook bij fasering, uitzicht blijven op de realisatie van het totale 'MIRT-project A1/A28 Knooppunt Hoevelaken' in lijn met het ontwerp-Tracébesluit uit 2018 en de eerdere Rijk-regio bestuursovereenkomst uit 2013 (BOK2). Ook willen we als regio samen met het Rijk bepalen hoe het project wordt gefaseerd, passend bij de regionale opgaven op het vlak van bereikbaarheid, woningbouw en economie. Met deze aanpak houden we onze stad, regio en Nederland bereikbaar. Nu en in de toekomst.

Als stad en regio blijven we ons inzetten voor de definitieve aanpak van dit nationale fileknelpunt, desnoods gefaseerd

Lobbydoelen:

- Afspraken met het kabinet over de (gefaseerde) aanpak van MIRT-project A1/A28 Knooppunt Hoevelaken in lijn met het ontwerp-Tracébesluit uit 2018 en de Rijk-regio bestuursovereenkomst uit 2013 (BOK2).
- Afspraken over een gezamenlijk besluitvormingsproces omtrent te maken keuzes rond fasering.

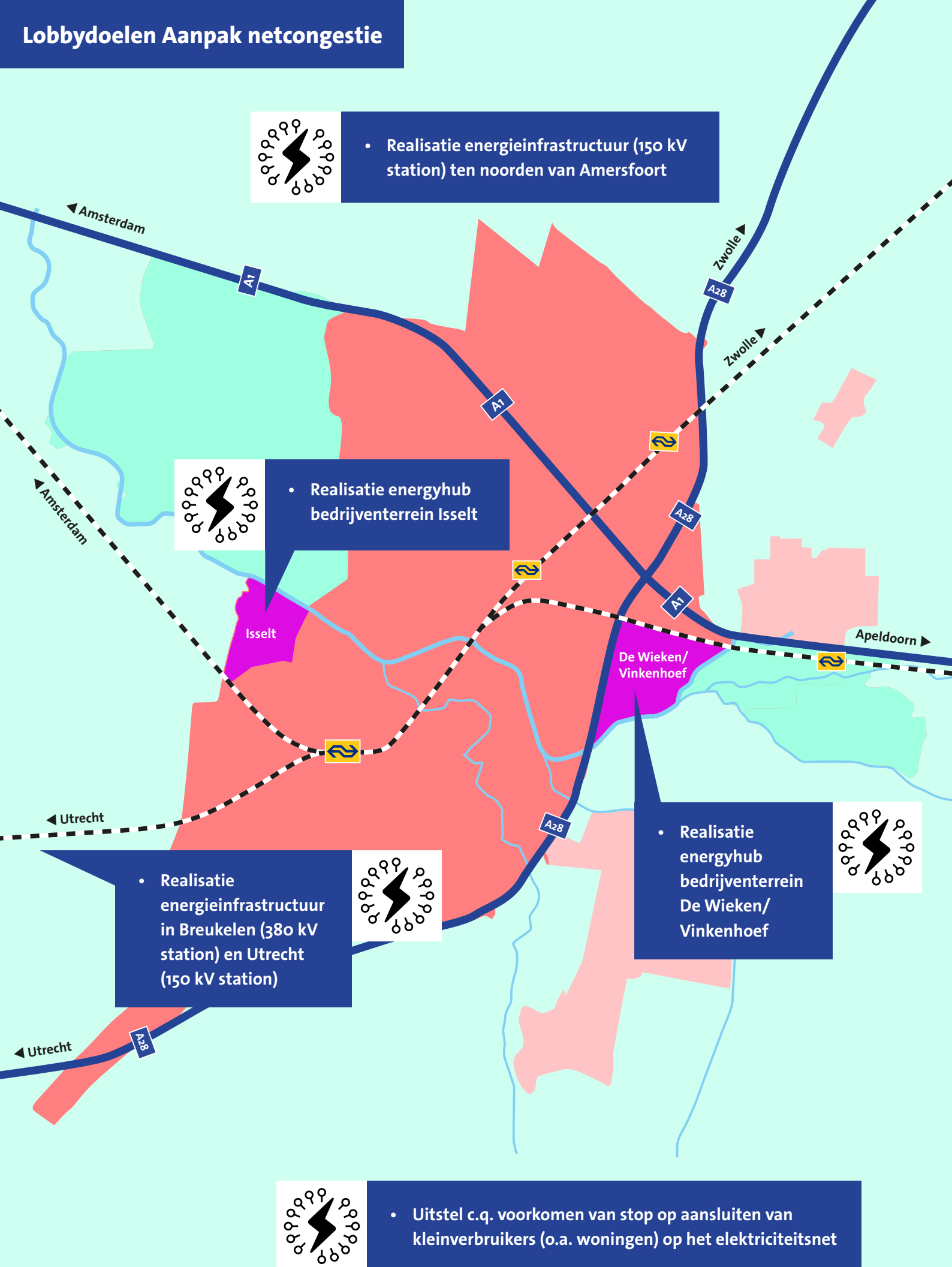

E 231

Amersfoort-Noord
Hilversum
Amsterdam
A1

E 30

Amersfoort
Utrecht
A28

Klimaat en energie

6. Aanpak netcongestie

De druk op het huidige elektriciteitsnet is zo groot geworden dat het net het niet meer aan kan en files ontstaan ('netcongestie'). Deze files op het netwerk zijn het gevolg van een toegenomen vraag en aanbod van elektriciteit. De provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht worden door het kabinet gezien als dé congestiegebieden van Nederland, waarbinnen de problematiek in de provincie Utrecht het meest acuut is.

In november 2022 is een stop afgekondigd op nieuwe aansluitingen op het elektriciteitsnet voor grootverbruik (fase 1 escalatieladder netcongestie). Dit zet een rem op de economische ontwikkeling van Amersfoort en brengt de grootschalige woningbouwopgave in gevaar. Een aansluiting voor grootverbruik is randvoorwaardelijk voor de bouw van appartementencomplexen en gebouwen met een combinatie van wonen en voorzieningen, maar ook voor bedrijven die plaats maken voor grootschalige woningbouw, zoals het ROVA-afvalbrengstation in de Amersfoortse spoorzone.

In het FGU-gebied is het inmiddels één voor twaalf. Zonder aanvullende maatregelen verwachten Tennet en Stedin dat in de provincie Utrecht uiterlijk in 2026, maar mogelijk al eerder, congestie op kleinverbruik moet worden afgekondigd (fase 2 escalatieladder).

De impact van het afkondigen van congestie op kleinverbruik is groot:

Voortgang grootschalige woningbouw in gevaar:

Onze provincie en de bredere MRU staan aan de lat voor circa 10% van de woningbouwopgave. De Rijk-regio afspraken over de bouw van tienduizenden woningen voor de komende jaren, onder andere op de grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties in Amersfoort (Spoorzone en A1-zone) en Utrecht (Groot Merwede), lopen daarmee gevaar.

Realisatie werklocaties voor 32.000 banen:

Met de groei van de bevolking in onze stad en regio moeten we ook zorgen voor voldoende banen. We zetten daarom we in op meer ruimte voor economie en bijbehorende werklocaties, met name nabij OV-knopen. Netcongestie is een risico voor de beoogde groei van het aantal banen in onze stad en daarmee op de versterking van de brede welvaart in onze regio.

Voortgang transitie naar duurzame (en onafhankelijke) energievoorziening en mobiliteit in gevaar:

Het wordt onmogelijk om laadpalen aan te sluiten en warmtenetten te realiseren. De realisatie van (inter)nationale klimaatafspraken loopt vertraging op en de wens van

Nederland om onafhankelijk(er) te worden van andere landen voor de energievoorziening en de mobiliteitstransitie komt in gevaar.

Medio 2024 zijn door het toenmalige kabinet aanvullende maatregelen aangekondigd om congestie op kleinverbruik zo lang mogelijk te voorkomen. De netbeheerders en overheden in onze regio werken hard aan vermindering van de druk op het stroomnet. Maar de sleutel voor veel van de aanvullende maatregelen ligt bij het Rijk. De uitvoering daarvan gaat wat ons betreft te langzaam, In het huidige tempo is een stop op het aansluiten van kleinverbruikers (o.a. woningen) op het elektriciteitsnet onvermijdelijk.

We vragen het Rijk daarom om in lijn met het regeerprogramma steviger regie te nemen, om congestie op kleinverbruik zo lang mogelijk uit te stellen c.q. te voorkomen. Dat vraagt onder andere om duidelijke aansturing vanuit een centrale plek, bijvoorbeeld een programma directoraat-generaal specifiek gericht op de aanpak van netcongestie. Zo ontstaat de slagkracht die nodig is.

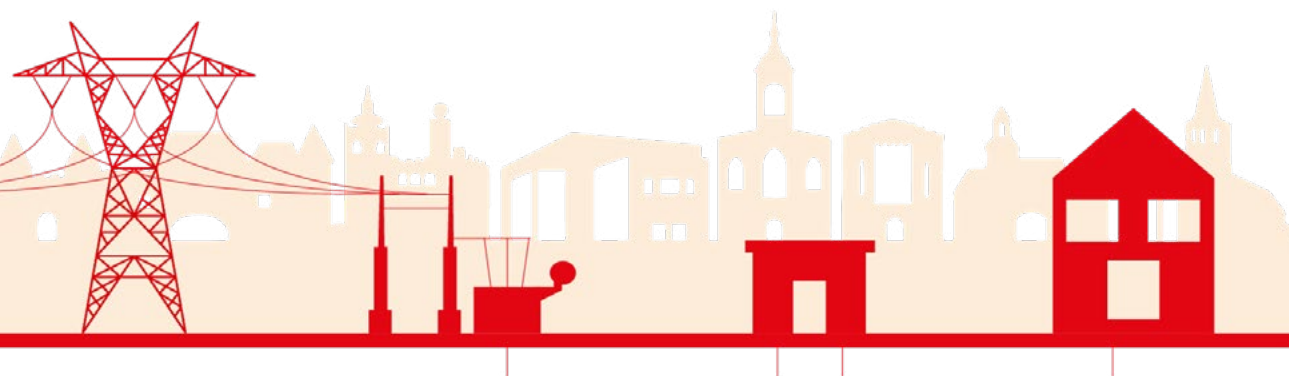
Als stad en regio dragen we via de provinciale Energyboard en de uitvoering van ons stedelijke 'Actieplan Netcongestie Amersfoort' naar vermogen bij aan de doelstellingen van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie. Deze doelstellingen zijn gericht op uitbreiding en verzwaring van het netwerk, beter benutten van het netwerk én innovatieve oplossingen (netbewuste stad). We steunen de stappen die het ministerie van Klimaat en Groene Groei zet om te voorkomen dat de stikstofproblematiek een drempel vormt voor uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen. Op deze manier kunnen we de aanleg van bijvoorbeeld windturbines, die aantoonbaar meer klimaatwinst opleveren dan het kost (stikstofimpact) toch realiseren.

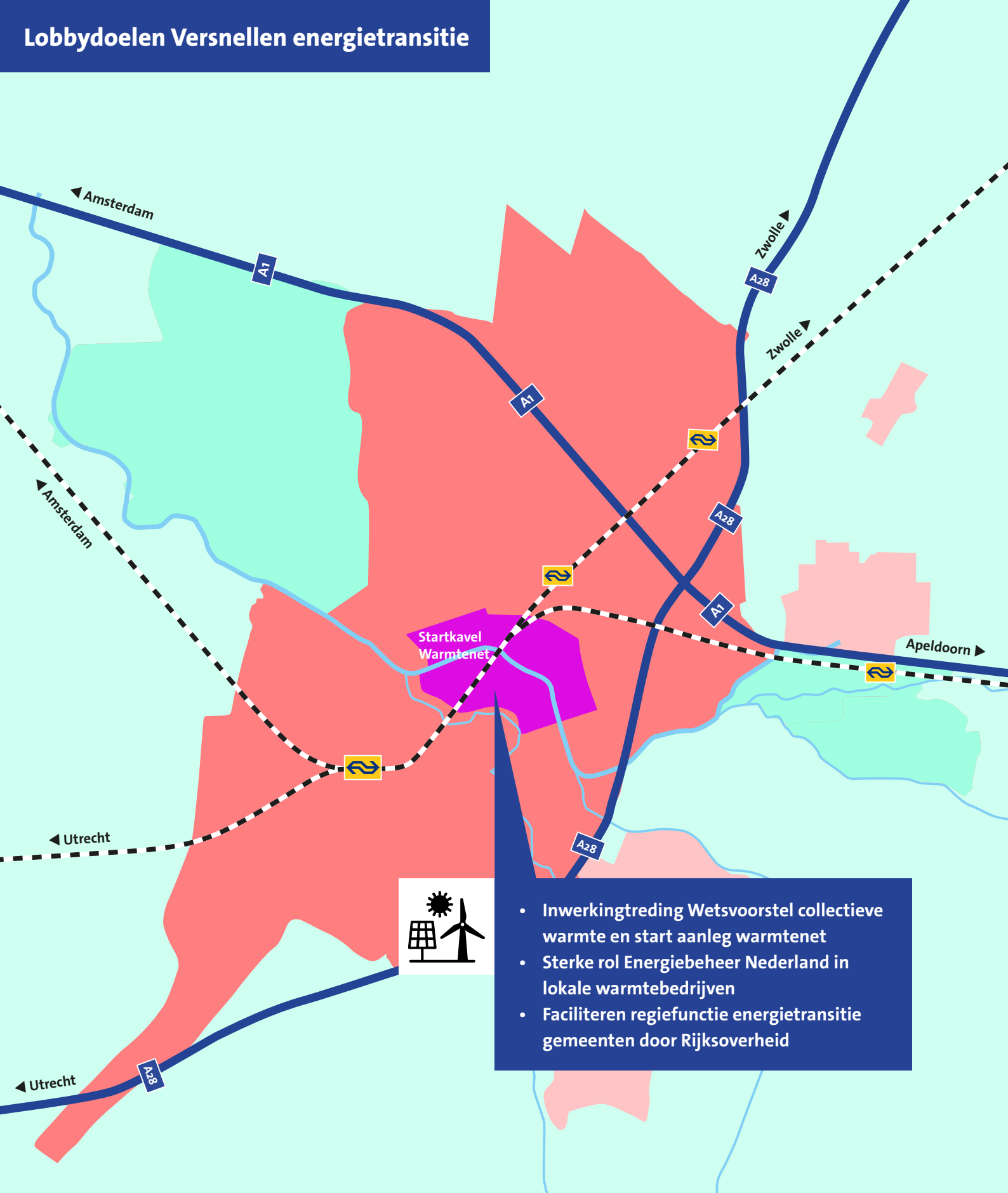

Rijk en regio focussen hun gezamenlijke inzet op de uitbreiding en het beter benutten van de energieinfrastructuur. Zo hebben we met het Rijk afgesproken om een 380 kV hoofdstation in Breukelen en 150 kV stations Amersfoort-Noord en Utrecht-Noord te realiseren. Ook pleiten we samen met onze partners binnen de MRU voor maatwerkafspraken door het opstellen van groepscontracten voor belangrijke gebiedsontwikkelingen, zoals de grootschalige woningbouwlocaties in Utrecht en Amersfoort. Wanneer de woningbouwafspraken met het Rijk door netcongestie vertraging oplopen, zal Amersfoort pleiten voor aanpassing van de planning, passend bij de veranderende omstandigheden. We lobbyen voor het aantrekken van middelen van onze medeoverheden om energyhubs op Amersfoortse bedrijventerreinen te kunnen realiseren, onder andere in de spoorzone (Isselt) en bij knooppunt Hoevelaken (De Wieken/Vinkenhoef) om het elektriciteitsnet beter te kunnen benutten.

Lobbydoelen:

- Steviger regie vanuit het kabinet om de aanvullende Rijk-regio maatregelen voor het FGU-gebied te versnellen om congestie op kleinverbruik zo lang mogelijk uit te stellen c.q. te voorkomen.
- Afspraken met het kabinet over de vertaling van de Rijk-regio afspraken over de uitbreiding van energieinfrastructuur (380/150 kV stations in Breukelen, Amersfoort en Utrecht) en vertaling daarvan naar concrete afspraken over tijdige realisatie.
- Aantrekken van middelen van onze medeoverheden t.b.v. het beter benutten van het elektriciteitsnet door realisatie van energyhubs op Amersfoortse bedrijventerreinen, onder andere in de spoorzone (Isselt) en bij knooppunt Hoevelaken (De Wieken/Vinkenhoef).

7. Versnellen energietransitie

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat Nederland in 2050 CO₂ neutraal is. Amersfoort wil als groene koploper samen met haar inwoners stevig bijdragen aan het waarmaken van dit doel. Wij zetten in op een duurzame ontwikkeling van onze gemeente, in balans met de omgeving en binnen de grenzen van onze planeet. Hierbij hoort ook de uitvoering van de energietransitie.

Amersfoort werkt hard aan het realiseren van deze doelstellingen. In 2021 is een Transitievisie Warmte opgesteld om te komen tot goed geïsoleerde gebouwen die duurzaam verwarmd worden. Ook is in 2021 samen met regiopartners een Regionale Energie Strategie (RES) opgesteld, met afspraken over waar we duurzame energie willen opwekken en op welke wijze. Om deze plannen goed uit te kunnen voeren, is hulp van betrokken stakeholders nodig, met name vanuit het Rijk.

Wet collectieve warmte (Wcw)

We werken in Amersfoort aan het realiseren van een duurzame energievoorziening voor alle wijken. Belangrijkste opties hiervoor zijn de individuele warmtepompen, hernieuwbaar gas (zeer beperkt beschikbaar), en collectieve warmtenetten. Uit een verkenning blijkt dat een collectief warmtenet voor veel Amersfoortse wijken de meest geschikte en betaalbare vorm van duurzame energievoorziening is. Om deze warmtenetten te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk dat de Wet collectieve warmte (Wcw) door het parlement wordt aangenomen. Doordat warmtenetten met deze wet in meerderheid in publieke handen komen, kunnen lokale overheden beter regie voeren op de ontwikkeling van deze warmtenetten. Hierdoor kunnen we als overheid beter waarborgen dat daar waar warmtenetten nodig zijn deze ook ontwikkeld worden en dat deze warmtenetten ook betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam zijn. De Wcw kan zo een bijdrage leveren om veel Amersfoortse inwoners op een betaalbare wijze aan te sluiten op warmtenetten. Door een deel van de Amersfoorters aan te sluiten op warmtenetten, zijn ook minder warmtepompaansluitingen nodig, wat positief bijdraagt aan het tegengaan van netcongestie. We lobbyen daarom samen met partners voor een parlementaire bekrachtiging van de Wcw.

Borging van kennis en kunde bij lokale overheden

Onder de Wcw krijgen gemeenten nieuwe bevoegdheden die specifieke kennis en expertise vereisen. Daarnaast vraagt het om extra ambtelijke capaciteit, terwijl geschikte mensen voor deze taken schaars zijn op de arbeidsmarkt. Wij lobbyen daarom samen met partners voor meer ondersteuning van het Rijk bij het uitvoeren van deze taken.

Sterkere rol voor Energiebeheer Nederland

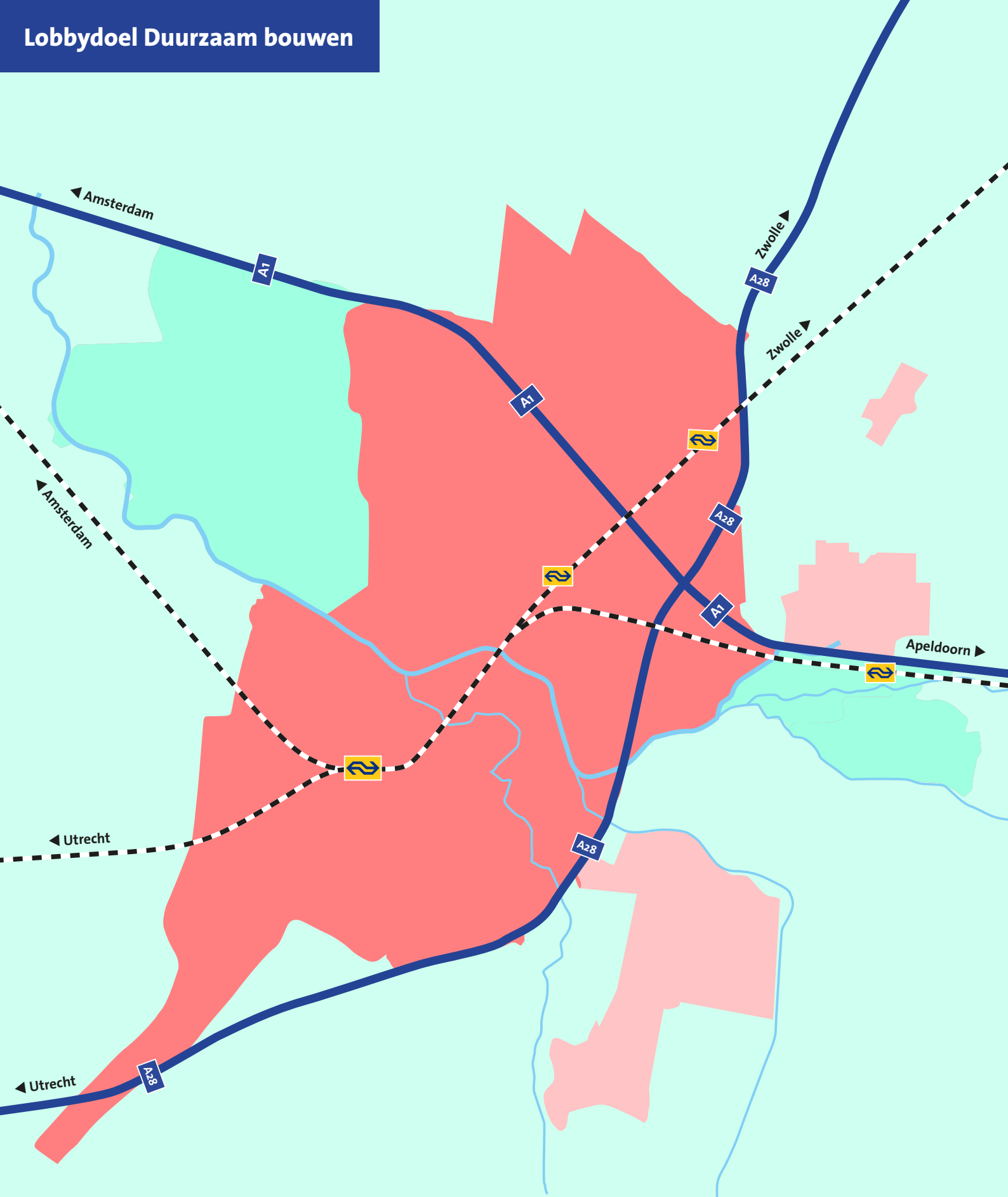
Energiebeheer Nederland (EBN) wordt op termijn aangewezen als nationale deelnemer in lokale warmtebedrijven en zal – naar verwachting, samen met de provincies en infrapartner NetVerder – financiering, kennis en expertise leveren aan lokale warmtebedrijven. Het is voor Amersfoort van belang dat dit zo snel mogelijk gebeurt.

Als EBN aangewezen is als nationale deelnemer kan zij, via een regionaal warmte ontwikkelbedrijf, de overheidsfinancier en kennisleverancier worden voor lokale publieke warmtebedrijven. Daarmee worden gemeenten ontzorgd en vermindert het financiële risico dat zij lopen als zij zouden deelnemen in een lokaal publiek warmtebedrijf.

Lobbydoelen:

- Parlementaire bekrachtiging van het Wetvoorstel collectieve warmte.
- Ondersteuning van het Rijk bij het uitvoeren van de nieuwe taken die samenhangen met de gemeentelijke regiefunctie in de lokale energietransitie.
- Een sterke rol voor Energiebeheer Nederland.

- Duidelijk wet- en regelgevend kader voor circulair en toekomstbestendig bouwen

8. Duurzaam bouwen

Amersfoort staat voor een schaa sprong naar meer dan 180.000 inwoners in 2040 en dat brengt forse bouwuitdagingen met zich mee. Als we nog verder vooruitkijken naar 2050 dan laten de landelijke ABF-prognoses voor Amersfoort nu al een behoefte zien van 23.150 extra woningen (32% groei). Maar groeien zoals we dat altijd gedaan hebben kan niet langer doorgaan. Amersfoort houdt rekening met de grenzen van de aarde en zet daarom in op toekomstbestendig bouwen, gerealiseerd op een duurzame, circulaire en energie-neutrale manier. Dat wil zeggen: zonder uitputting van grondstoffen, en op termijn zonder uitstoot van CO₂ en stikstof. We willen bijdragen aan het behalen van de nationale klimaatdoelstellingen: minimaal 55% CO₂-reductie in 2050.

Er moet de komende jaren dus veel veranderen in de manier waarop er gebouwd wordt en de materialen waarmee dat gebeurt. Amersfoort heeft in 2023 samen met de Provincie Utrecht en regiopartners al grote stappen gezet via de vaststelling van het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw. In het convenant komen de regionale doelstellingen en richtlijnen voor duurzaam bouwen samen. Amersfoort wenst ook op landelijk niveau een ambitieus en helder reguleringskader en een gelijk speelveld in duurzame bouwregels.

We willen bijdragen aan het behalen van de nationale klimaatdoelstellingen

Milieu Prestatie Gebouwen (MPG)

Het kabinet wil geen extra nationale duurzaamheidsregels voor bouwen opleggen, maar zet wel in op toekomstbestendig bouwen en hergebruik van materialen waar mogelijk. We willen dit kabinetsstreven naar toekomstbestendig bouwen samen met (regio)partners concretiseren door allereerst in te zetten op een aanscherping van bestaande regelgeving. Hierbij komt de Milieu Prestatie Gebouwen (MPG) als eerste in het vizier.

De MPG geeft als belangrijke wettelijke maatstaf inzicht in de duurzaamheid van bouwmaterialen. In een gezamenlijke lobby met de G40 en onze convenantpartners zetten wij ons in om het zilveren MPG-prestatieniveau uit het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw (niveau 1,0 conform nieuwe berekeningssystematiek) op termijn verankerd te krijgen in nationale wetgeving. Ook pleiten wij voor het baseren van de aangescherpte milieuprestatieberekening op 19 milieucategorieën, en niet op minder milieucategorieën.

Biobased bouwen

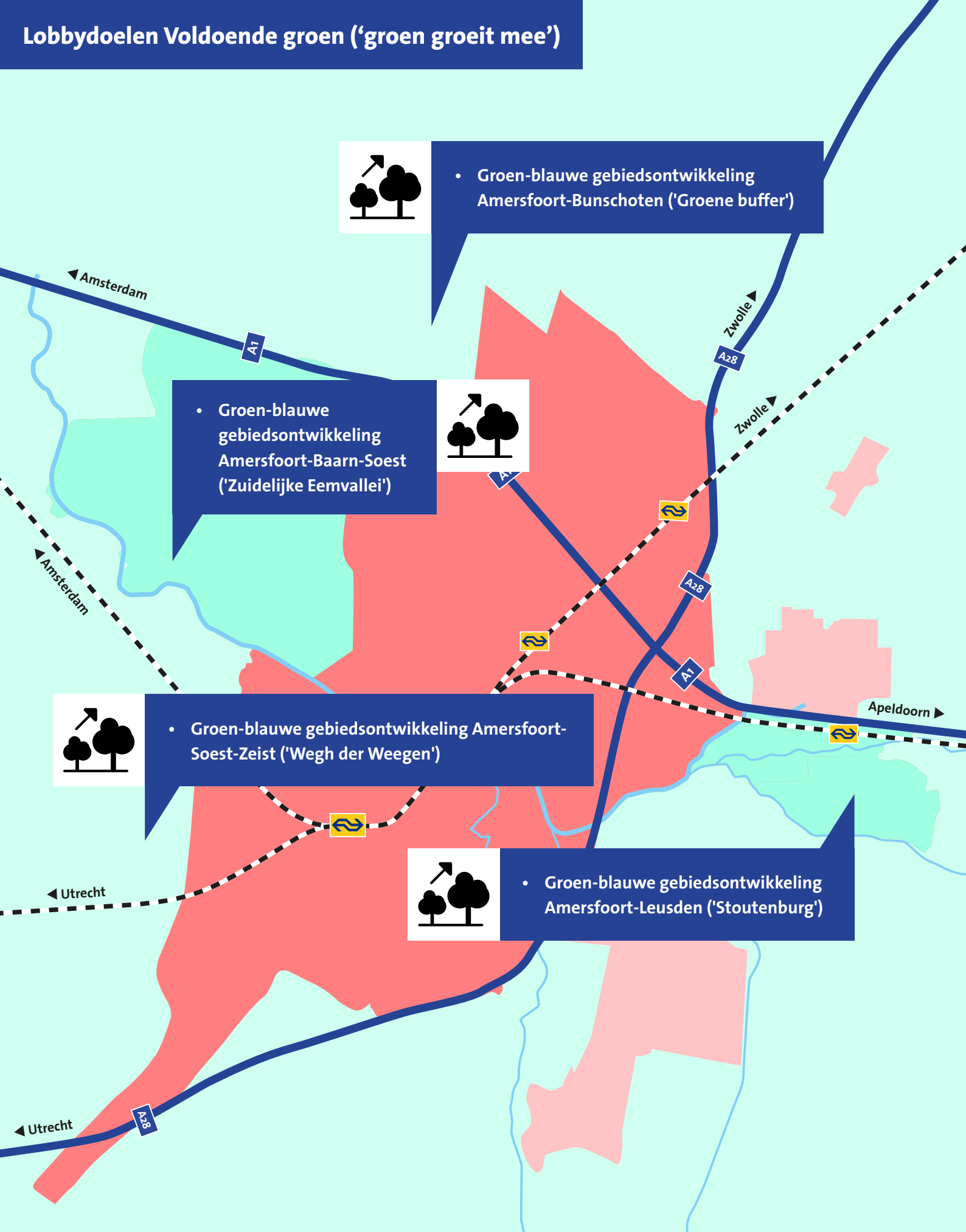
We zien biobased bouwen bij uitstek als een vorm van toekomstbestendig bouwen. Hergebruik van materialen en gebruik maken van biobased bouwmaterialen leidt tot minder CO₂ uitstoot dan bouwen met traditionele materialen als beton en baksteen. Biobased bouwen leidt daarnaast ook tot duurzame opslag van CO₂, en kan de landbouwsector een alternatief verdienmodel bieden.

Om biobased bouwen aan te jagen is actie nodig vanuit Den Haag. Biobased bouwen is namelijk nog niet afdwingbaar bij projectontwikkelaars. We pleiten daarom voor een stimulans van deze planeetvriendelijke manier van bouwen, die ook perspectief biedt voor Nederlandse boeren. Concreet zetten wij met onze partners in op een aanpassing van de bestaande milieuprestatieregels die biobased materialen kunnen stimuleren. Ook zetten wij in op verdere samenwerking met het programma Building Balance, dat samen met betrokken ministeries en provincies de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB) uitvoert.

Lobbydoel:

- Een helder reguleringskader voor circulair en toekomstbestendig bouwen, gebaseerd op input uit het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw. We dragen in dit proces bij aan de concretisering van het kabinetspleidooi voor toekomstbestendig bouwen. Hierbij vragen wij om een heldere tijdlijn voor de aanscherping van bestaande bouwregels (MPG), waarbinnen ook biobased bouwen wordt gehonoreerd.

Groen

9. Voldoende groen ('groen groeit mee')

Onze regio groeit de komende jaren sterk. We kiezen er voor om woonwijken, werklocaties en voorzieningen vooral binnenstedelijk of binnendorps te realiseren, zodat we daarmee de ruimtelijke druk op het landelijk gebied beperken. Tegelijkertijd is die druk op het landelijk gebied er wel. En op onze steden en dorpen. Bijvoorbeeld daar waar het gaat om ruimte om te ontspannen, te bewegen en te verblijven. We zien nu al dat door de sterke groei van het aantal inwoners in de afgelopen decennia een groot tekort aan groen-recreatieve ruimte in onze regio is ontstaan. Per woning is in Amersfoort nog maar 200m² aan groen-recreatieve ruimte beschikbaar, ruim 30% onder het landelijke gemiddelde. De druk op natuurgebieden in onze regio, zoals bij Lage Vuursche in Baarn, is soms zo hoog dat betrokken gemeenten gedwongen worden om de toegangswegen naar natuurgebieden af te sluiten. Deze groei (en daarmee ook de druk) neemt de komende jaren, o.a. door Rijk-regio afspraken over woningbouw, nog verder toe. Prognoses gaan uit van 270.000 extra inwoners in de metropoolregio tot 2050.

Per woning is in Amersfoort nog maar 200m² groen-recreatieve ruimte beschikbaar, ruim 30% onder het landelijk gemiddelde

We vinden het belangrijk om aan de behoefte aan groen-recreatieve ruimte in de directe leefomgeving van onze inwoners te voorzien. Dat willen we doen met oog voor de verschillende belangen. Niet alleen van onze inwoners, maar ook voor de boeren in het buitengebied. We zien kansen om door slim samen te werken met elkaar bij te dragen aan:

- een prettige en gezonde leefomgeving en behoefte aan rust- en recreatieruimte
- een toekomstbestendige landbouwsector en bredere economische ontwikkeling
- versterking van de natuur en biodiversiteit (en nationale en internationale klimaatdoelen)
- borgen van voldoende (drink)water

In de vorige kabinetsperiode hebben we met het kabinet afspraken gemaakt over de gezamenlijke ambitie: groen evenwichtig mee laten groeien met de groei van onze regio

('groen groeit mee'). Rijk en regio werken sindsdien samen in verschillende programma's die hieraan kunnen bijdragen, waaronder 'Groen in en om de stad' (GLOS), de 'Bossenstrategie' en 'Mooi Nederland'. Met het kabinet zetten we graag de volgende stap: het vertalen van een gedeelde ambitie naar afspraken over concrete gebiedsplannen en gezamenlijke investeringen. De investeringen die het kabinet wil doen in de directe leefomgeving, landbouwinclusieve natuur en klimaatadaptatie kunnen, als we daarin goed samenwerken, niet alleen bijdragen aan het behoud en de versterking van de natuur, maar ook aan de behoefte naar groen-recreatieve ruimte voor inwoners van onze regio. De regio is begonnen met het ontwikkelen van een aantal gebiedsplannen, passend bij de ambities van het kabinet.

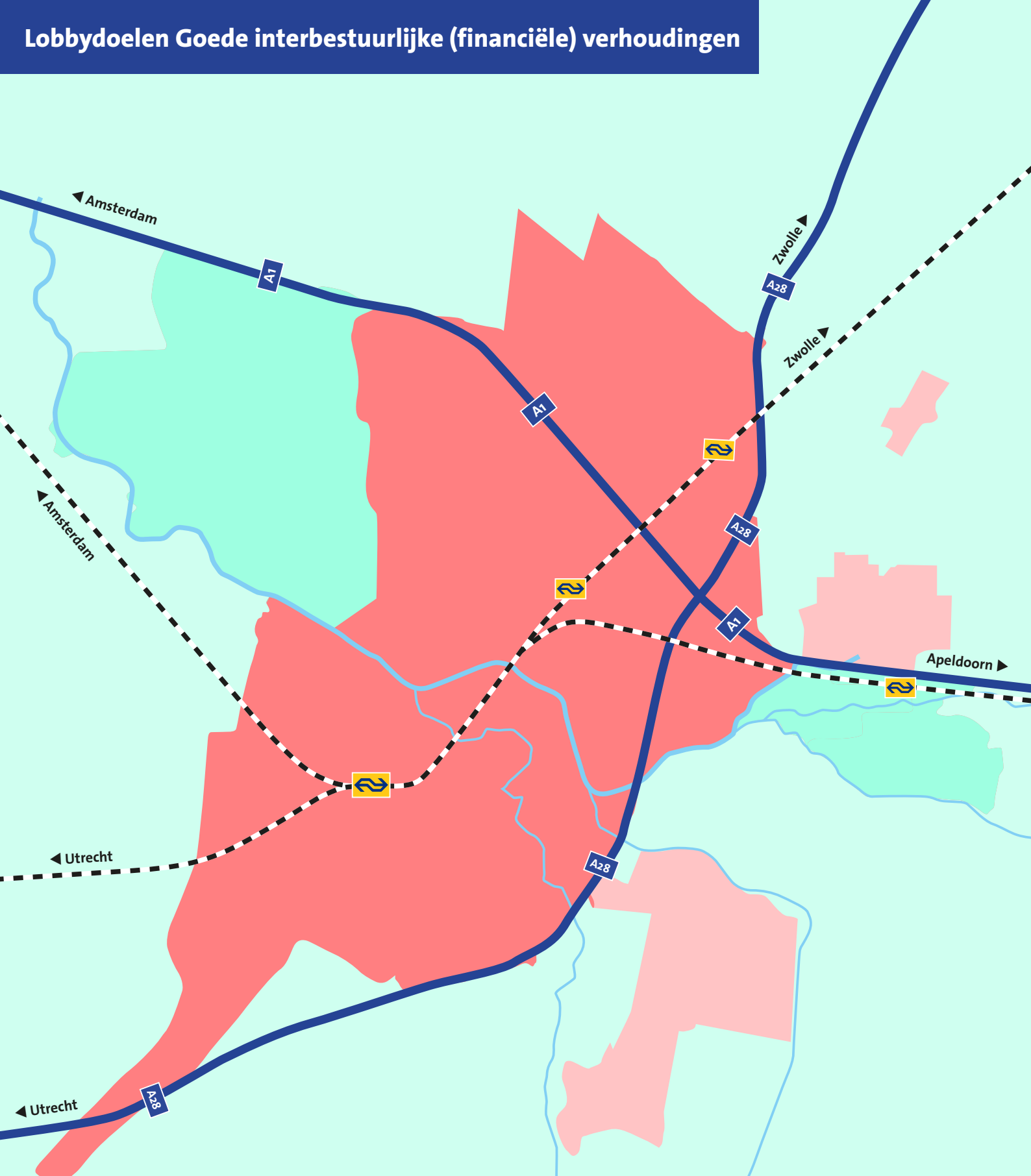

Gezamenlijke ambitie: groen evenwichtig mee laten groeien met de groei van onze regio ('groen groeit mee')

Uitgangspunt in al deze plannen is om het groen beter toegankelijk te maken en waar mogelijk uit te breiden, met oog voor de behoeften en belangen van zowel mens als dier. We streven daarbij naar 500m² bereikbaar groen per woning. Voor Amersfoort en onze regiogemeenten zijn de volgende gebiedsontwikkelingen voorzien: 'Zuidelijke Eemvallei' (gebied Amersfoort-Soest-Baarn), 'Groene buffer' (gebied Amersfoort-Bunschoten), 'Wegh der Weegen' (gebied Amersfoort-Soest-Zeist) en 'Stoutenburg' (gebied Amersfoort-Leusden). De uiteindelijke aanleg en het beheer van deze plannen gaat gepaard met kosten. De investeringsopgave kunnen we als stad en regio niet alleen dragen, daarvoor bieden de bestaande bekostigingsbronnen te weinig ruimte. Als stad en regio (gemeenten, provincie) nodigen we het kabinet uit om afspraken te maken over een gezamenlijke (financiële) inzet waaraan betrokken partijen naar vermogen bijdragen ('fair share'-uitgangspunt).

Lobbydoel:

- Afspraken met het kabinet over de uitwerking van eerder gemaakte Rijk-regio afspraken om groen mee te laten groeien met de verstedelijking ('groen groeit mee') incl. daarbij horende bekostiging.

- Balans tussen taken en middelen gemeenten
- Samenwerken als één overheid
- Beleids- en regelruimte gemeenten daar waar mogelijk
- Nationale wet- en regelgeving daar waar nodig
- Ondersteuning Rijk bij versterken regionale slagkracht

Bestuur en financiën

10. Goede interbestuurlijke (financiële) verhoudingen

Gemeenten zijn voor onze inwoners en ondernemers dé overheid waar je het meeste mee te maken hebt en waar je je het eerste toe wendt. De toename van het aantal gemeentelijke taken heeft die positie nog meer versterkt. Tegelijkertijd zijn de financiële middelen waarover gemeenten beschikken niet meegegroeid met de groei van het aantal gemeentelijke taken. Taken en middelen zijn bij gemeenten structureel uit balans. Dat brengt een spanningsveld met zich mee.

Taken en middelen zijn bij gemeenten structureel uit balans

Rijk en gemeenten hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om te komen tot een solide, stabiele en duurzame financiële positie van gemeenten met een balans in taken en beschikbare middelen en voldoende beleidsvrijheid. Daarbij staan inwoners centraal en werken overheden als één overheid, vanuit gedeeld eigenaarschap met elkaar samen aan maatschappelijke opgaven.

Dat is de boodschap die gemeenten, waaronder Amersfoort, uitdragen richting het Rijk. Net als bij andere lobbydossiers, werken we hier bij voorkeur samen vanuit een brede coalitie. Bij deze opgave, goede interbestuurlijke (financiële) verhoudingen, geldt dat nog meer dan op andere opgaven. Het gaat hier namelijk vaak over vraagstukken die niet alleen in Amersfoort of in onze regio spelen, maar in alle gemeenten. Dit betekent ook dat de koepelorganisatie voor gemeenten (VNG) een trekkende rol heeft en individuele gemeenten, waaronder ook onze stad, de lobby vanuit de VNG ondersteunen. Daar waar een specifiek stedelijk belang speelt kan de G40 ook lobbyinitiatieven nemen of de lobby van de VNG op dat specifieke punt ondersteunen.

Onderwerpen waar Amersfoort de komende tijd vanuit deze brede coalities o.a. aandacht voor vraagt zijn:

- **bevorderen structurele balans tussen taken en middelen lokale overheden:** vanaf 2026 krijgen gemeenten beduidend minder geld van het Rijk als gevolg van nieuwe afspraken over de groei van het gemeentefonds. Dat leidt bij alle gemeenten en zeker ook bij Amersfoort tot een zogeheten 'financieel ravijn' vanaf 2026 en het uit balans raken van de financiële middelen die we ontvangen om alle taken waar we

verantwoordelijk voor zijn, uit te kunnen voeren. Samen met de VNG en G4o pleiten wij voor het herstellen van de financiële balans tussen onze gemeentelijke taken en middelen.

- **bevorderen rijksondersteuning (maatwerkeraanpak) aan elke regio in Nederland:** Het Rijk constateerde in het rapport 'Elke regio telt' dat er regio's in Nederland zijn die structureel achterblijven bij de regio's die het goed hebben. Daarom voert zij het gesprek met alle departementen en mede-overheden over welke wijze van investeren vanuit Rijk nodig is om in deze gebieden dezelfde kansen te creëren als elders in Nederland. Amersfoort steunt deze aanpak en vraagt tegelijkertijd ook aandacht voor regio's, zoals onze Metropoolregio Utrecht waar het wel gemiddeld gezien goed gaat, maar als we dieper inzoomen grote verschillen zien tussen wijken en buurten, van welvarend tot zeer kwetsbaar. Ook in deze regio's moeten we met elkaar 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' en daarom pleiten we er via de G4o ook voor dat écht elke regio telt en het Rijk daarom niet alleen investeert in een maatwerkeraanpak voor een beperkt aantal regio's, maar voor alle regio's in Nederland.
- **opvang asielzoekers en statushouders:** ondersteun gemeenten bij de opvang van asielzoekers en statushouders met oog voor de uitvoerbaarheid en draagvlak onder bewoners, o.a. door kleinschalige opvanginitiatieven te ondersteunen.
- **regelruimte ten behoeve van verminderen energiearmoede:** biedt regelruimte aan gemeenten om minder draagkrachtige inwoners te helpen met het aanvragen van subsidieaanvragen voor energiemaatregelen door gemeenten het mandaat te geven om ook namens inwoners een aanvraag in te kunnen dienen.
- **landelijk vuurwerkverbod:** zorg voor een nationaal vuurwerkverbod en daarmee uniforme regels in heel Nederland om een einde te maken aan de schade die vuurwerk elk jaar oplevert voor mens, dier en het milieu, alsmede de sfeer van wetteloosheid die voortkomt uit de combinatie van lokale vuurwerkverboden (zoals in Amersfoort) zonder mogelijkheden tot handhaving.
- **bevorderen van samenwerken als één overheid:** Rijk en regio (gemeenten, provincies) werken steeds vaker gezamenlijk aan maatschappelijke opgaven, zoals bij woningbouw (grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties), energie (regionale energiestrategieën) en migratie (opvang asielzoekers/statushouders). We zijn voorstander van samenwerken als één overheid en we zetten ons in voor samenwerkingsvormen die dat gedeelde eigenaarschap en belang accentueren. Dat kan bijvoorbeeld door interbestuurlijke programmateams ('taskforces') samen te stellen waarin ambtenaren van het Rijk en de steden/regio's aan dezelfde opgave werken.

Samenwerken als één overheid moet het uitgangspunt zijn

Lobbydoelen:

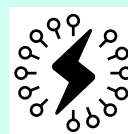
- Afspraken met het kabinet over het structureel borgen van een solide financiële positie voor gemeenten waarbij de taken en middelen in balans zijn.
- Afspraken met het kabinet over hoe de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en beleid op lokaal en regionaal niveau beter afgestemd kan worden.
- Afspraken met het kabinet over ondersteuning bij het versterken van de regionale slagkracht.

Overzichtskaart (Amersfoort binnen Nederland)

Overzichtskaart (Lobbydoelen Amersfoort)

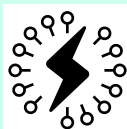
Aanpak
netcongestie
pag. 28

Transitie
duurzame
mobiliteit
pag. 20

Voldoende
groen
pag. 40

Aanpak
netcongestie
pag. 28

Versnellen
energietransitie
pag. 32

Duurzaam
bouwen
pag. 36

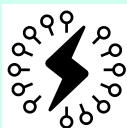
Goede
interbestuurlijk
(financiële) verhoudingen
pag. 44

Transitie
duurzame
mobiliteit
pag. 20

Versnelling
grootschalige
woningbouw
pag. 16

Aanpak
netcongestie
pag. 28

Voldoende
groen
pag. 40

Amersfoort
Centraal

Investeren in
werkgelegenheid
pag. 12

Aanpak
netcongestie
pag. 28

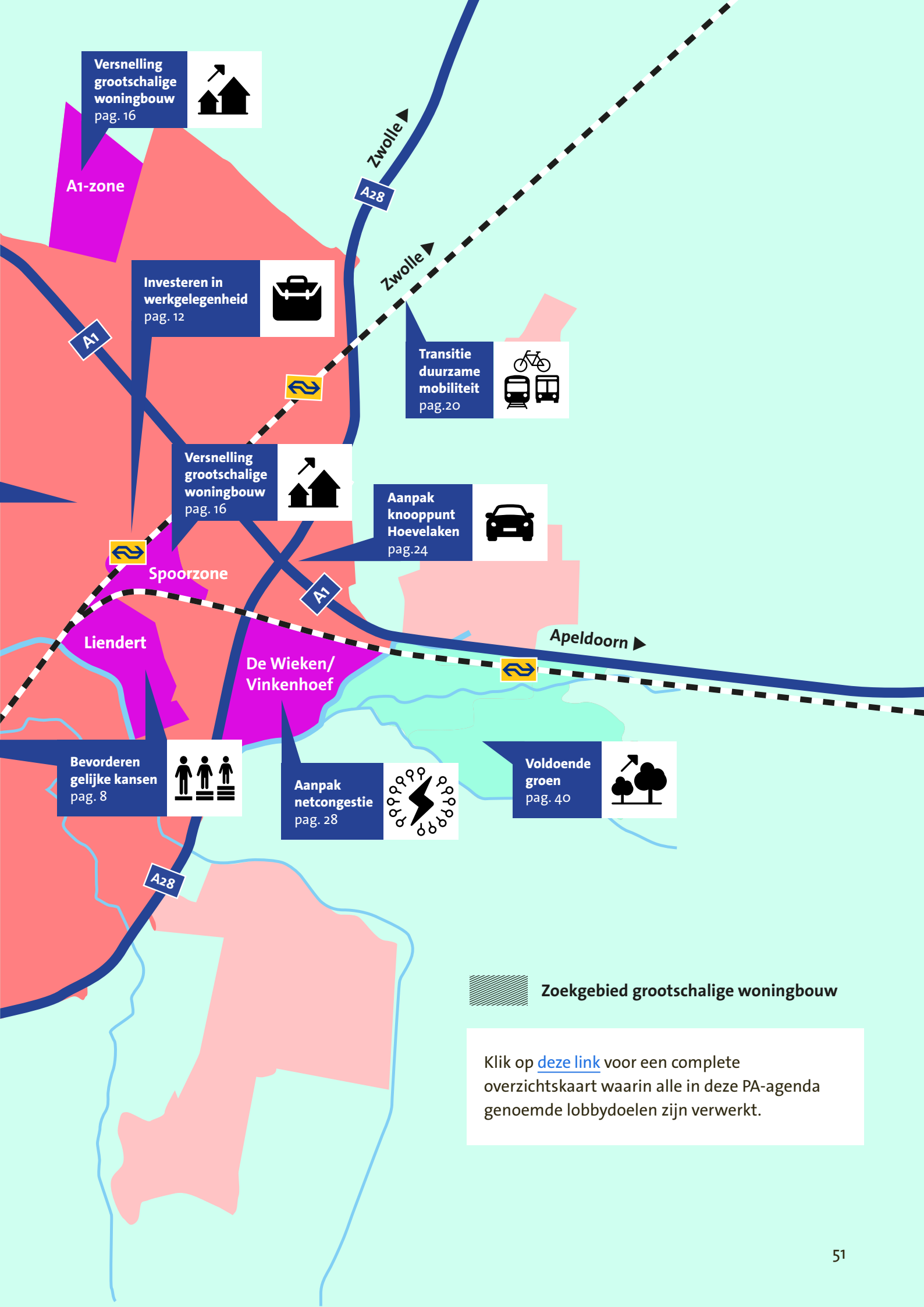
Transitie
duurzame
mobiliteit
pag. 20

Transitie
duurzame
mobiliteit
pag. 20

Utrecht

A28

Klik op [deze link](#) voor een complete overzichtskaart waarin alle in deze PA-agenda genoemde lobbydoelen zijn verwerkt.

Gemeente Amersfoort

Postadres

Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

Bezoekadres

Stadhuisplein 1
3811 LM Amersfoort

t 14 033

e info@amersfoort.nl

i www.amersfoort.nl/publicaffairs